

İnsan Anatomisi Dersi Üzerine Biyoloji, Okul Öncesi ve Fen Bilgisi Eğitimi Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi

Hüseyin Hakan İNCE¹

¹Dr.Öğretim Üyesi, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, hakanince@dicle.edu.tr

Geliş Tarihi/Received: 12.12.2019 Kabul Tarihi/Accepted:23.12.2019 e-Yayın/e-Printed: 8.01.2020

ÖZ

Bu çalışmada İnsan Anatomisi dersini alan Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Biyoloji, Okul Öncesi ve Fen Bilgisi öğrencilerinin dersle ilgili görüşleri alınmış ve eğitim fakültesinde verilen İnsan Anatomisi eğitiminin gelecekte olası iyileştirmeleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinden 150 öğrenciye İnsan Anatomisi eğitimi ile ilgili çoktan seçmeli 24 soru bulunan bir anket formu dağıtılmış ve bu formları kendi istekleri ile cevaplamaları istenmiştir. Anket çalışmamıza katılan öğrencilerin sadece % 9.8'i İnsan Anatomisi dersine devam etmediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin % 72.3'ü dersin öğrenimi konusunda güçlük çektiklerini, % 91.2'si görsel eğitime daha fazla önem verilmesini söylemiştir. Çalışmamıza katılan öğrencilerin % 65.3'ü İnsan Anatomisi dersinde edindikleri bilgilerin kendilerinde merak uyandırdığını söylemesine rağmen % 42.6'sı dersi gerekli görmemekte, % 45.8'i zaman kaybı olarak değerlendirmekte, % 34.5'i ise İnsan anatomisi dersini seçmeli ders olsa seçebileceklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Anatomi, öğrenci görüşleri, eğitim

Identifying Views of Students Form Department of Biology Education, Preschool Education And Science Education About Human Anatomy.

ABSTRACT

In this study, the views of Ziya Gökalp Faculty of Education Biology, Preschool and Science Education students who took Human Anatomy course were taken and the possible improvements in the future of the Human Anatomy education given in the faculty of education were evaluated. 150 students from Dicle University Faculty of Ziya Gökalp Education participated in the study and they were given a survey of 24 multiple choice items, which they answered voluntarily. Only 9.8 % of the participants asserted that they did not attend the Human Anatomy. 72.3 % of the students stated that they had some difficulties understanding and 91.2 % of them affirmed that visual learning should be given more importance. 65.3 % of the participants said that Human Anatomy topics increased their curiosity, whereas 42.6 % of them did not believe that Human Anatomy was needed, 45.8 % of them saw Human Anatomy as a waste of time, and 34.5 of them indicated that they would select the Human Anatomy as an elective course.

Keywords: Anatomy, , students' opinions, education

1. GİRİŞ

Öğretmen eğitiminde önem verilmesi gereken konulardan biride giderek artan sağlıksız yaşam şartlarına karşı sağlıklı yaşam hakkında bilinçlendirme yapılmasıdır. Buna bağlı olarak giderek artan sağlıklı yaşam alışkanlıklarının öneminin anlaşılması, gelecek nesillerin yetiştirilmesinde etkileri kaçınılmaz olan öğretmenlerin eğitiminde de bu konulara önem verilmesine neden olmuştur. Öğretmenler, hemen hemen her gün birlikte oldukları çocukların büyüme ve gelişmelerini yakından izleyebilmekte, çocuk ve ailelere sağlıkla ilgili konularda rehberlik yapabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin sağlıklı gelişimi bilmeleri; çocukların sağlığının korunması, izlenmesi ve gerekirse tedavi için bir sağlık kurumuna yönlendirmesi açısından önem arz etmektedir (Deniz vd., 2013). Otağ ve Otağ (2013), okul öncesi öğrencileri ile yaptığı çalışmasında Anatomi ve Fizyoloji dersini; öğrencilerin yalnızca % 28.8'i meslekleri için gerekli görmekte ve % 21.4'ü bu dersi seçmeli

olsa tekrar seçeceklerini belirtmektedirler. Bunun nedeni Anatomi ve Fizyoloji dersinin eğitim fakültesi öğrencilerinin en zorlandıkları derslerden biri olmasıdır. Çünkü bu dersle ilgili daha önceden yeterli bir temellerinin olmaması, latince terimler, ezberin fazla olması ve dersin uygulamasının olmaması gibi faktörler eğitim fakültesi öğrencilerinin başlıca zorlanma sebeplerindedir. Tüm bunlar eğitim fakültelerinde verilmekte olan Anatomi ve Fizyoloji dersinin öğretimine ilişkin sorunların belirlenmesini ve bu sorunlara güvenilir çözümler getirilmesini gerektirmektedir.(Kunt, 2014)

İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi dersleri uygulamalı sağlık bilimlerinde temel bilimlerdir(Abdullahi ve Gannon, 2012). Sağlık bilimlerinin yanısıra kazanımlarının gerekli görüldüğü takdirde spor bilimleri, güzel sanatlar ve eğitim fakültesinde de ders olarak okutulmaktadır. Bilgi karşısında eleştirel algılama yapabilme özelliği, pasif bigilendirme yerine bilginin sunumunda merak uyandırma ve bilginin keşfedilmesine olanak sağlayan bir öğrenme tutumunun geliştirilebilmesi için öğrenci geri bildirim çalışmaları sıklıkla başvurulan kaynaklardan biridir(Cankur veTuran,2000; Chan, 2012; Çizmeçi ve diğ, 2001).

Anatomi insan yapısını ve şeklini oluşturan organları, organların bir araya gelerek oluşturdukları sistemler ve bunların birbirleri ile olan ilişkilerini inceler (Çimen , 2011). Özellikle tıp eğitimi başta olmak üzere sağlık bilimlerinde anatomi eğitiminin geliştirilmesi yönünde birçok çalışma yapılmıştır (Nnodim, 1988; Acuner ve diğ., 1999; Carmichael ve Pawlina, 2000). Bunun yanında Eğitim Fakültelerinin müfredatlarında bulunmasına rağmen bu konuyla ilgili çok fazla araştırmanın olmayışı bu konu hakkında yeterli bilginin bulunmamasına neden olmaktadır. Dolayısıyla Anatomi eğitimi hakkında öğrencilerden geri dönüşümlerin alınmamış olması bu dersin sorunları, sağlıklı yaşam için ne denli etkili olduğunu ve daha iyi bir eğitimin nasıl yapılabileceğini açıkça ortaya koymamaktadır. Anatomi eğitiminin kazanımları ve sorunları hakkında daha fazla inceleme çalışmalarının yapılmasıyla öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinde verilen insan anatomisi eğitiminin daha iyi yapılabileceği düşünülmektedir.

Anatomi dersi eğitiminin iyileştirilmesi ve bu dersten azami verimin elde edilebilmesi yönünde yurt içinde (Acuner vd, 1999; Arı ve Şendemir, 2003; Arı vd, 2003) ve yurt dışında (Nnodim, 1988; Carmichael and Pawlina, 2000; Kramer and Soley, 2002; Pereira vd, 2004) eğitim fakültesi dışında diğer ilgili fakültelerde çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Sınırlı sayıda çalışmalarda eğitim fakültesi öğrencilerinin görüşlerinin belirlendiği tespit edilmiştir.(Kunt,2014; Otağ ve Otağ, 2013). Otağ çalışmasında yalnızca okul öncesi öğrencilerinin görüşlerini belirlerken, Kunt yapmış olduğu diğer bir çalışmada ise okul öncesi öğrencileri yanında fen bilgisi öğrencileri de dahil edilerek gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada Biyoloji, Okul öncesi ve fen bilgisi öğrencileri dahil edilerek belirleme yapılmaya çalışılmıştır. Bu araştırma sonunda gönüllülük esasına göre alınan görüşlerin değerlendirilmesiyle Anatomi eğitiminin iyileştirilmesi yapılması gerekenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Karasar Genel tarama modellerini, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla; evrenin tümü ya da örneklem üzerindeki birey ya da nesnenin, kendi koşulları içinde tanımlanmaya çalışılmasıdır diye açıklamıştır (Karasar, 2011). Geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle açıklamayı amaçlayan bu araştırma da bir yaklaşım olan tarama modeliyle yapılmıştır. (Kaptan, 1998)

2.1. Çalışma Grubu

Gönüllülük esasına bağlı kalınarak Anatomi dersine yönelik öğrenci görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılan tarama modelindeki bu araştırmanın çalışma grubunu Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü 1. Sınıf, Matematik ve Fen Alanlar Eğitimi Bölümü Biyoloji 4. Sınıf ve Fen Bilgisi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Öğretmen adaylarının Anatomi dersiyile ilgili görüşlerini tespit edebilmek için uygulanacak anket her 3 anabilim dalında dersi almış toplam 150 öğrenciye uygulanan bu anketi tüm öğrenciler içtenlikle ve gönüllülük esasıyla cevaplamıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırma ile ilgili yapılan taramalar sonunda diğer araştırmaların Anket Formları değerlendirilmiştir. Bunlar; Acuner vd. (1999) tarafından yapılmış “Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Dersine İlişkin Öğretme-Öğrenme Sürecinin Değerlendirilmesi”, Otağ ve Otağ (2012) tarafından geliştirilen “İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi Eğitimi Üzerine Öğrenci Görüşleri”, Arı vd. (2003) tarafından geliştirilen “Bir Anket Çalışması: Anatomi Eğitimi ve Öğrencilerin Düşünceleri”, Güneş ve Güneş (2005) tarafından geliştirilen “İlköğretim Öğrencilerinin Biyoloji Konularını Anlama Zorlukları ve Nedenleri” çalışmalarıdır. Bunların sonunda Otağ ve Otağ tarafından kullanılmış olan İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi Eğitimi üzerine Öğrenci görüşleri içerikli anket formu kullanılmıştır. Bu amaçla Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Biyoloji, Okul Öncesi ve Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencilerine İnsan Anatomisi eğitimi ile ilgili çoktan seçmeli 24 soru bulunan bir anket formu dağıtılmış ve cevaplanması istenmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan öğrencilerden toplanan 150 anketin değerlendirilmesiyle, frekans ve yüzdeleri SPSS (14. 0) programı kullanılarak hesaplanmış ve yüzdeler dağılımı cinsinden değerlendirilmiştir. SPSS (14. 0) programı kullanılarak yapılan Cronbach's alpha, Hotelling testleri ile analizler yapılmış ve tablolara aktarılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde öncelikle, eğitim fakültesi öğrencilerinin Anatomi dersine yönelik ve dersin anlaşılma nedenleri belirlenmiştir. Öğrencilerin Anatomi dersinin öğrenme sürecindeki sorunlara ilişkin görüşleri hakkındaki veriler yer almaktadır. Tablonun oluşturulmasında literatür taraması sonucu yapılan diğer çalışmalardan yararlanılmıştır. (Acuner vd.,1999; Kunt.2014;Otağ ve Otağ.2012)

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Biyoloji, Okul Öncesi ve Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri arasında yaptığımız araştırmada İnsan Anatomisi eğitimi ile ilgili çoktan seçmeli 24 soru bulunan bir anket formu ders alan öğrencilere dağıtılmış ve bu formları 150 öğrenci kendi istekleri ile cevaplayarak geri iletilmişlerdir. Anket sonuçları ve güvenilirliği değerlendirilmiştir.

Çalışmamıza katılan öğrencilerin % 13,7'si İnsan Anatomisi ders saatini yeterli görmediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 75,7' si İnsan Anatomisi dersine özenle devam ettiklerini ve % 91.2' si görsel eğitime önem verilmesini istemiştir. İnsan anatomisi dersinde edinilen bilgilerin öğrenciler üzerinde sadece % 65.3'lük bir oranla merak uyandırmış olması ve % 45.8'in de ise anatomi dersinin gerekli görülmemesi çarpıcı bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin insan anatomisi ve dersi hakkındaki görüşleri (%)

Sorular	Evet	Hayır	Kararsız
İnsan anatomisi ders saati dersin öğrenimi için sizce yeterli mi?	82.0	13.7	4.3
İnsan anatomisi dersine özenle devam ediyor musunuz?	75.7	9.8	14.5
İnsan anatomisi dersi öğrenimi konusunda güçlük çekiyor musunuz?	72.3	12.8	14.9
İnsan anatomisi dersinde görsellik önemli midir?	91.2	3.8	5.0
İnsan anatomisi dersinde edindiğiniz bilgiler sizde merak uyandırdı mı?	65.3	16.8	17.9
İnsan anatomisi dersini mesleğiniz için gerekli görüyor musunuz?	41.4	42.6	16.0
İnsan anatomisi dersi sizce zaman kaybı mıdır?	45.8	32.6	21.6
İnsan anatomisini seçmeli ders olsa seçer miydiniz?	34.5	52.7	12.8

Öğrencilerin insan yapısını oluşturan sistemler hakkında görüşleri alınmıştır. Hareket sistemi % 45.8 ile en ilgi çekici sistem hem de % 52.9 ile en iyi öğrenilen sistemdir. Üreme sistemi ise % 28.5'lik bir oranla en kötü öğrenilen konu olmuştur. (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin insan yapısını oluşturan anatomik sistemler hakkındaki görüşleri (%)

Sistemler	Hareket	Sinir	Dolaşım	Boşaltım	Sindirim	Solunum	Endokrin	Üreme
En ilgi çekici	45.8	5.3	21.6	3.1	7.6	11.2	3.1	1.4
En iyi öğrenilen	52.9	4.2	19.8	2.4	5.8	10.8	3.0	0.9
En kötü öğrenilen	9.8	18.4	4.6	12.4	5.3	3.8	17.1	28.5

Ankete katılan öğrencilerin % 53.9'u dersi aldıktan sonra güncel hayata ve olaylara bakışlarında olumlu değişikliğin olduğunu, % 40.8'i önceki bilgileri ile çatışma olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 83.2'si başarılı olmak için derse devam etmenin gerekli olduğunu, % 87.3'ü ders anlatımında maketlerle uygulamaya ihtiyaç duyduklarını, % 51.8'i ders başında konu başlıklarının belirlenmesinin % 91.2'si ise ders sonunda dersin özetinin yapılmasının faydalı olacağını belirtmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin insan anatomisi dersinin geliştirilmesi ve hayatla ilişkisi hakkındaki görüşleri (%)

Sorular	Evet	Hayır	Kararsız
İnsan anatomisi dersi aldıktan sonra güncel hayata ve olaylara bakışınızda olumlu farklar oldu mu?	53.9	15.2	30.9
İnsan anatomisi dersi ile daha önceki bilgileriniz arasında çatışma oldu mu?	44.5	40.8	14.7
İnsan anatomisi dersinde başarılı olmak için derse devam gerekli midir?	83.2	5.1	11.6
İnsan anatomisi dersinde uygulamaya ihtiyaç duyduunuz mu?(maket, iskelet)	87.3	4.6	8.1
İnsan anatomisi dersinde ders başında konu başlıklarının belirlenmesi faydalı olur mu?	51.8	26.4	21.8
İnsan anatomisi dersi sonunda dersin özetinin yapılması faydalı olur mu?	91.2	2.8	6.0

Bu araştırmanın amaçları doğrultusunda tablolaştırılan, açıklanan ve yorumlanan sonuçlar için uygulanan istatistik testlerde $P=0.06$ olarak bulunmuş anlamlı olduğu kabul edilip soruların öğrencilerde aynı şekilde anlaşıldığı ve soruların zorluk derecesinin birbirine eşit olduğu değerlendirilmiştir. Cronboch's alpha katsayısı ise $\alpha= 0.84$ olarak belirlenmiş ve anket güvenilirliği yüksek çıkmıştır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Eğitim bir süreçtir ve süreklilikle beraber güncellenmesi olağandır. Bu nedenle çeşitli eğitim birimlerinde uygulanmakta olan eğitim modelleri ve programları zaman içinde iyileştirmeye gereksinim duymaktadır (Arı ve diğ., 2003). Öğrenci deneyimlerini yansıtan geri bildirimler bu süreçte çok büyük katkıda bulunabilirler. Öğrenme-öğretme sürecinde eksiklikleri tamamlamada, yanlışları düzeltmede sıklıkla başvurulan, oldukça etkili kullanılan ve yenilikçi eğitim sistemlerinde yaygın bir uygulama alanı olarak değerlendirilen öğrenci geri bildirimleri güncelliğini koruyan yöntemlerden biridir. Bilgi edinen öğrencilerin eğitime katkılarını sağlamak için Öğrenci geri bildirimleri en iyi yöntem olarak değerlendirilebilir (Bingöl, 1999). Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi öğrencilerinin İnsan Anatomisi dersi hakkında verdiği yanıtlarda, anket çalışmasına katılanların % 82'si ders saatini yeterli görmektedir. Eğitim Fakültesi dışında anatomi eğitimi veren Tıp fakültesinde yapılan bir çalışmada seçmeli anatomi derslerini alabileceklerini ifade eden öğrenci % 42.9 iken, yapmış olduğumuz bu çalışmada eğitim fakültesinde bu oran sadece % 34.5 olarak belirlenmiştir.(Arı ve diğ., 2003). Yapmış olduğumuz bu çalışmada ise ortaya çıkan sonuca göre merak konusunda sadece yaklaşık % 8'lik bir fark olması Tıp fakültesi öğrencilerine göre eğitim fakültesi öğrencilerinin de insan yapısını ilgilendiren derslere ilgilerinin artmış olabileceğini düşündürmektedir. Eğitim araç-gereçleri ve ders kitapları öğretime etkinlik kazandıran unsurlardır. Nitelikli ders kitapları ile eğitim araçlarının öğrencinin dersi anlamasını kolaylaştırması, öğrenme güdüsünü artırıcı olması ve öğrencinin geçmiş yaşantılarıyla anlamlı örüntüler kurarak onun düşünme ve

üretme gücüne katkıları yapması beklenir (Bilgen, 1994). Eğitim materyallerinin kolaylıkla elde edilebilir ve kullanılabilir olması gereklidir (Senemoğlu, 2001). Ayrıca eğitim materyalleri, öğrencilerin öngörülen hedeflere daha kolay ulaşmalarını sağlayarak, programın başarıya ulaşmasında önemli bir rol oynar (Çelik, 2007).

Anatomi dersinin anlaşılmasındaki en önemli sorunların öğrencinin derse hazır gelmemesi, motive edilmemeleri, görsel ve işitsel araç-gereçlerin yeterince kullanılmaması ile uygulama yapılmamasının olduğu görülmektedir. Bu nedenle öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı verilmeli ve öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır denilmektedir.(Ergün ve Özdaş, 1997) Buna bağlı olarak yapılan bu araştırmada da derste görselliğe önem verilmesini belirten % 91.2'lik anket sonucuna göre bakıldığında % 87.3'lük maket iskelet gibi araç-gereçlere de ihtiyaç duyulmasının belirtilmesi aradaki bağı pekiştirmektedir. Bu anlamda kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi için daha çok duyu organına ulaşan görsel ve işitsel araçlarla oluşturulacak öğrenme ortamlarına başvurmak kaçınılmaz bir ihtiyaçtır (Dursun, 2006; Seferoğlu, 2006).

Ders kitaplarının yanında görsel malzemeler ve diğer eğitim araç-gereçleri etkili eğitimde rol oynamaktadır. Öğrencilerin derse daha rahat anlamaları için açısından belirtilen bu malzemeler daha güncel ders kitaplarıyla desteklendiği takdirde sonuca daha rahat ulaşılacaktır. Dershanelerde kullanılan akıllı tahta ile internet erişimin olması değişik görsellere ulaşmakta öğrencilerin merakını arttırmada rol oynamıştır. İnsan Anatomisi dersinin derse katılan Ziya Gökalep Eğitim Fakültesi öğrencilerinin % 65.3 'sinde merak uyandırmış olması yapılan diğer çalışmalarla da benzerlik göstermektedir. Ziya Gökalep Eğitim Fakültesinde oluşturulmuş olan Anatomi uygulama dershanesinde bulunan görsel materyallerin ve diğer araç-gereçlerin bulunmasının bu konuda etkileyici ve dersin gelişiminde önemli olduğu düşünülmüştür.

Yapılan bir araştırma sonucuna göre öğrenilenlerin % 11'i işitme, % 83'ü görme ve geri kalanı da diğer duyu yoluyla edinilmektedir. Aynı süre içerisinde İnsanlar okuduklarının % 10'unu, işittiklerinin % 20'sini, gördüklerinin % 30'unu, gördüklerinin ve işittiklerinin %50 sini, görüp, işitip ve söylediklerinin %70 ini, görüp, işitip, dokunup, yapıp ve söylediklerinin % 90 ını hatırlamaktadırlar. Bu açıdan, öğretim konularının işlenmesinde gözlem, deney gibi birçok duyuya hitap eden yöntemler kullanıldığı takdirde öğrenme kolaylaşacaktır. Tüm bu sonuçlara göre Anatomi dersinin anlaşılmasındaki en önemli sorunların öğrencinin derse hazır gelmemesi, motive edilmemeleri, görsel ve işitsel araç-gereçlerin yeterince kullanılmaması ile uygulama yapılmamasının olduğu görülmektedir. Bu nedenle öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı verilmeli ve öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır (Ergün ve Özdaş, 1997). Kunt yapmış olduğu bir araştırmada laboratuvarlarda farklı hayvan organlarının incelenmesiyle dokunsal, görsel ve işitsel duyularının kullanılmasıyla öğrencilerin analog yaparak doğru bir şekilde öğrenmesi ve öğrenilen bilgilerin kalıcı olması sağlanabilir şeklinde bir sonuç ortaya koymuştur. (Kunt, 2013).

Bu çalışmada ise insan anatomisi dersine özenle devam eden %75.7'lik bir öğrenci sayısı olmasına rağmen Anket değerlendirmesi sonucunda öğrencilerden % 72.3'ü derse öğrenmede güçlük çektiğini belirtirken % 83.2'si derse devam etmenin gerekli olduğunu savunmuşlardır. Bunun yanında her ne kadar güçlük çekilse de % 91.2' si ders sonunda dersin özetinin yapılmasını faydalı görmüşlerdir.

Konuların ilgi çekmemesinin öğrenmeyi zorlaştırdığını ve bu nedenle öğrenme sürecinde öğrencinin öğrenmeye hazır olması, öğrenmeye güdülenmesi, öğrenmek için eyleme geçmesi ve öğretilecek konuya ilişkin öğrencinin hazırlanarak gelmesi büyük önem taşımaktadır (Tekkaya vd., 2000). Bu başlık altında bu araştırmada ankete katılan Öğrencilerin %40.8'i İnsan anatomisi derse ile daha önceki bilgiler arasında çatışma olmadığını belirtirken % 51.8'i ders başında konu başlıklarının belirtilmesini istemiştir. Dersin içeriğindeki konulara göre bir değerlendirme yapıldığında ise Hareket sisteminin % 45.8 ile en ilgi çekici ve yine % 52.9 ile en iyi öğrenilen konu olduğu belirlenmiştir. Merak ile öğrenme ilişkisindeki doğru orantıyı gösteren bu bulgu ile yapılan diğer araştırmalarda da yaklaşık sonuçların çıkması görselliğin ne kadar önemli olduğunun bir kanıtıdır.

4.1. Öneriler

Eğitim fakültelerinde verilen İnsan Anatomisi derslerinde öğrencilerin dersin gerekliliği konusunda akıl karışıklığı yaşadıkları, memnuniyetsizlik duydukları ve dersin öğreniminde güçlük çektikleri anlaşılmaktadır. Edgar Dale tarafından geliştirilen yaşantı konisine göre öğrenmede etkililik, çok sayıda duyu organı yoluyla kazanılanlara, yani öğrencinin yaparak yaşayarak kendi kendine kazandıklarına dayalıdır. Buna göre, teorik olarak verilen Anatomi dersine ilave olarak uygulama ders saatinin eklenmesi öğretme-öğrenme süreci açısından olumlu sonuçlar meydana getirebilir. Öğrencilerin ilgisinin artırılması ve görsel anlatımla birlikte uygulamaya öğrencilerin dahil edilmesi insan Anatomisi dersinde öğrencinin eğitim kazanımlarında iyileştirmeler yapabilecektir. Bu açıdan görsel malzemeler ve diğer eğitim araç-gereçleri etkili eğitimde çok önemli bir rol oynamaktadır. Öğrencilerin dersi daha rahat anlamaları açısından belirtilen bu malzemeler daha güncel ders kitaplarıyla desteklendiği takdirde sonuca daha rahat ulaşılabilir. Özellikle görselle desteklenmiş bol miktarda araç-gereç ihtiva eden sınıfların oluşturulması öğrencinin konu ile ilgili bilgilere ulaşmasını kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

- Abdullahi, A. , & Gannon, M. (2012). Improving college students success in gateway science courses: lessons learned from an anatomy and physiology workshop. *American Journal of Health Sciences*, 3 (3), 159-168.
- Acuner, A.M., Yalçın, M., Ersoy, M., Tekdemir, İ., & Ersoy, F. (1999). Ankara üniversitesi tıp fakültesi anatomi dersine ilişkin öğretme-öğrenme sürecinin değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 52(4), 211-218.
- Arı, İ., & Şendemir, E. (2003). Anatomi eğitimi üzerine öğrenci görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 29(2), 11-14.
- Arı, İ. , İrgil, E. , Kafa, İ. M., & Şendemir, E. (2003). Bir anket çalışması: Anatomi eğitimi ve öğrencilerin düşünceleri. *Uludağ Üni Tıp Fak Der* 29(2), 15-18.
- Bayley, T. (1998). Learning principles in teaching and training techniques for hospital doctors. Ed. Bayley, T., & Drury, M. Radcliffe Medical Press, Oxon, s. 1-9.
- Bilgen, H.N. (1994). *Çağdaş demokratik eğitim*. Ankara: MEB Yayınları.
- Bingöl, A. (1999). Tıptaki öğretim üyesinin öğretim sorumluluğu. *Ankara Üniversitesi Tıp Fak Mec*, 52, 181-189.
- Boud, D. (1988). Moving towards autonomy. In: Boud D, ed. Developing Student Autonomy in Learning (2nd ed.). London: Kogan Page, pp 17–39.
- Cankur, N. Ş., & Turan, S. (2000). Tıp fakültesi eğitimi: I. eğitim boyutu. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 26, 13-17.
- Carmichael, S. W., & Pawlina, W. (2000). Animated Powerpoint as a tool to teach anatomy. *Anatomy Rec*, 261, 83-88.
- Chan, W. P., Wu, T. Y., Hsieh, M. S., Chou, T. Y., Wong, C. S., Fang, J. T., Hong, C. Y., & Tzeng, C. R. (2012). Students' view upon graduation: A survey of medical education in Taiwan. *BMC Medical Education*, 22, 120-127
- Çelik, L. (2007). Öğretim materyallerinin hazırlanması ve seçimi. (Editör: Ö. Demirel). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Deniz, Ü., Önder, Ö.R., Özer, D., Özer, E., & Öztürk, H. (Editör: Deniz, Ü., & Önder, Ö. R.) (2013). Anne çocuk sağlığı ve ilkyardım (2. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Dursun, F. (2006). Öğretim sürecinde araç kullanımı. *İlköğretmen Dergisi*, 1, 8-9.
- Ergün, M., & Özdaş, A. (1997). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. İstanbul: Kaya Matbaacılık.
- Nnodim, J. O. (1988). Learning human anatomy: Student preferences of methods in a Nigerian medical school. *Medical Education*, 22, 412-417.
- Güneş, M.H., & Güneş, T. (2005). İlköğretim öğrencilerinin biyoloji konularını anlama zorlukları ve nedenleri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 6(2), 169-175.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi* (22. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kramer, B., & Soley, J. T. (2002). Medical students perception of problem topics in Anatomy. *East African Medical Journal*, 79(8), 408-414.
- Kunt, H. (2013). Investigating science student teachers knowledge of human internal organs. *J. of Environmental Protection and Ecology Journal of Environmental Protection and Ecology*, 14(3A), 1362-1371.
- Kunt,H.(2104). Determining the views of students of faculty of education on human anatomy and physiology courses. *Journal of Theory and Practice in Education / Eğitimde Kuram ve Uygulama Articles / Makaleler - 2014*, 10(2): 408-423
- Otağ, İ., & Otağ, A. (2013). İnsan anatomisi ve fizyolojisi eğitimi üzerine öğrenci görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 2(3), 39-45.
- Özvarış, Ş. B., Aslan, D., & Koçoğlu, G. O. (2001). İntern doktorların “sağlık eğitimi” seminerleri ile ilgili görüşleri. II. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, “2000’li Yıllarda Tıp Eğitimi”, Bildiri Özet Kitabı, s. 159.
- Pereira, J.A., Merí, A., Masdeu, C., Molina-Tomás, M.C., & Martínez-Carrió A. (2004). Using videoclips to improve theoretical anatomy teaching. *Eur J Anat*, 8(3), 143-146
- Seferoğlu, S. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (2. Baskı) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2001). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Tekkaya, C., Özkan Ö., Sungur S., & Uzuntiryaki E. (2000). Öğrencilerin Biyoloji Konularını Anlama Zorlukları. IV.FenBil. Eğt. Kongresi Bildirileri, 5-9 Ankara.
- Özden, M. (2012). *Anatomy ve Fizyoloji Ders Kitabı*. Ayrıntı Basımevi, Ankara.